

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۹/۱۲

احسان الله ارينزی

افریقا

(قسمت نود و سوم)

تونیس (تونس) Tunisia

(قسمت اول)

نام اختصاری: TS

نام رسمی: جمهوریت تونس Republic of Tunisia

نام جهانی: تونس

نام محلی: الجمهوریت التونیس Al Jumhuriyah of Tunisia

نوت: نام این کشور از نام پایتخت یا شهر تونس گرفته شده است.

جغرافیای طبیعی:

موقعیت جغرافیایی: نیم کره شرقی، نیم کره شمالی. تونس در سمت شمال براعظم افریقا، در کناره جنوبی بحیره مدیترانه، بین طول البلد های شرقی 7.5° - 12° و عرض البلد های شمالی 30° - 37° موقعیت دارد.

مساحت: 163610km^2 یا 62927 میل مربع (نود و سومین کشور جهان). خشکه 155360km^2 و آب 8250km^2

حدود اربعه:

شمال: بحیره مدیترانه Mediterranean Sea

جنوب شرق: لیبیا Libya

جنوب غرب: الجزایر Algeria

شرق: بحیره مدیترانه و لیبیا (بشمول سرحدات جنوب شرقی) - 461km

غرب: الجیریا یا الجزایر (بشمول سرحدات جنوب غربی) - 1034km

تونیس با خشکه 1495km و با آب 1148km سرحد دارد.

کوه ها: سلسله کوه های زاغون Zaghuan، الشعانبی Al Shanabi، بایدها Biadha، بیردا Berda و اطلعه

At tallah

قلل مرتفع: الشعانبی - 1544m و زرا Zerata - 2000m

دریاها: مدجردا Med Jerda - 380km ، عود زیتون Oued Zitoun، سجنان Sejnane، سیلینا Sillina و

تیسا Tessa.

اقلیم: هوای بسیاری از مناطق تونس بصورت عموم گرم مدیترانه است. زمستان های آن سرد و مرطوب و تابستان

های آن خشک، گرم و تا حدی سوزان هستند.

د پانو شمیره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خبر و لولئ

در جنوب این کشور که اقلیم استوایی حاکم است، بادهای گرم بیابانی میوزند که بالای مناطق شمالی نیز اثر گذار میکند. بلندترین درجه متوسط گرمای این کشور در ماه دسمبر 11°C ثبت شده است. بادهای شمالی و شمال غربی درین کشور، باعث افزایش رطوبت در زمستان ها میشوند و در سلسله کوه های اتلس میانه یا متوسط با باران ها همراه است. میزان این بارنده گی ها در زمستان ها حدود 1000 - 1500mm و در فصل خزان در سایر مناطق تا حدود 100 الی 200mm میرسد.

سایر خصوصیات جغرافیایی: تونسیا در کناره بحیره مدیترانه، در دورترین منطقه شمالی افریقا، روبروی جزیره سیسیلی موقعیت دارد. سلسله کوه های اتلس که از سمت شرق به سوی غرب امتداد دارد، این کشور را به دو حصه تقسیم میکند. مناطق شمالی کمتر کوهستانی هستند و آب فراوان دارند، زمین های زراعتی آن وسیع و چراگاه های بزرگ آن نیز برای مالداري مفید میباشدند. بیابان های خشک مناطق جنوبی که ارتفاع کمتر دارند تا لیبیا امتداد یافته اند.

در منطقه وسط و میانه تونسیا آب ایستاده شوت الجیند قابل یادآوری است. این کشور سه خلیج دارد که در سمت شرق بنام های گابز Gabez و حمامت Hammamet و در شمال شرق بنام تونس یاد میشوند: تونسیا در بحیره مدیترانه دو جزیره دارد جربا Jerba دارای 1050Km^2 مساحت و کرکناح Kerkenah در جنوب، جنوب شرق و جنوب غرب تونسیا بیابان عرق کبیر تا خاک الجزایر و بیابان حماد الحمرا از خاک لیبیا تا داخل تونسیا گسترش یافته اند.

بطور عموم کم ارتفاع ترین منطقه تونسیا از سطح بحر (شط الفرشه Shatt al Gharsah) با ارتفاع 17m و مرتفع ترین آن الشعانی است که 1544m ارتفاع دارد.

جغرافیای سیاسی - بشری:

پایتخت: تونسیا Tunisia. نفوس 2.47 میلیون نفر (2023).

نفوس: 12048847 (جولای - 2024).

خصوصیات دموگرافیکی نفوس تونسیا قرار ذیل اند:

□

تراکم نفوس در 1km^2	73 نفر
تراکم نفوس در یک میل مربع	189 نفر
نفوس شهری	70.5%
نفوس دهاتی	29.5%
فیصدی شهری شدن	1.34% (2020 - 2025)
0 - 14 ساله	25.28% (مرد 1529834 و زن 1433357 نفر)
15-24 ساله	12.9% (مرد 766331 و زن 745888 نفر)
25 - 54 ساله	42.85% (مرد 2445751 و زن 2576335 نفر)
55 - 64 ساله	10.12% (مرد 587481 و زن 598140 نفر)
بالا تر از 65 ساله	8.86% (مرد 491602 و زن 546458 نفر)
تناسب جنسیت در هنگام تولد	1.06 مرد/زن
تناسب جنسیت الی 14 سالگی	1.07 مرد/زن
تناسب جنسیت از 15 تا 24 سالگی	1.03 مرد/زن
تناسب جنسیت از 25 - 54 سالگی	0.95 مرد/زن
تناسب جنسیت از 55 - 64 سالگی	0.96 مرد/زن

تناسب جنسیت بالاتر از 65 سالگی	0.78 مرد/زن
تناسب جنسیت در کل نفوس	0.98 مرد/زن
تولد در هزار نفر	14.62 نفر
مرگ و میر در هزار نفر	6.36 نفر
رشد سالانه نفوس	0.69%
مرگ میر در هزار طفل نوزاد	11.87 (پسران 13.32 و دختران 10.32)
اوسط عمر در کل نفوس	76.82 سال
اوسط عمر در مردان	75.14 سال
اوسط عمر در زنان	78.6 سال
اوسط تولدات یک زن در طول عمر	2
اوسط سن مادران در زایمان اول	26
مرگ و میر زنان در هر تولد	43 نفر
100000	

تقسیمات اداری: تونسسیا 24 ولایت Governorates دارد:

بجا Beja، بن آروس Ben Arous، بیزرتی Bizerte، گابس Gabes، گافسا Gafsa، جندوبه Jendouba، کایروان Kairouan، کاسیرین Kasserine، کبلی Kebili، کیف Kef، لاریانا L'Ariana، مهدیا Mahdia، مانوبه Manouba، میدنین Medenine، موناستیر Monastir، نابول Nabeul، اسفکس Sfax، سیدیو بزید Sidi Bouzid، سیلانا Siliana، سوسی Sousse، تاتایوین Tataouine، توزور Tozeur، تونسسیا Tunis و زاغوان Zaghuan.

شهرها:

اسفکس Sfax، نفوس 277278 نفر،

سوسی Sousse، 164123 نفر،

میدون Midoun، 120000 نفر،

کایروان Kairouan، 119794 نفر،

بیزرتی Bizerte، 115268 نفر،

گابس Gabes، 110075 نفر.

نژاد: سفید. عرب 98%، اروپایی ها 1%، یهود و دگران 1%

زبان: عربی (رسمی و زبان تجارت)، فرانسوی (زبان امور تجاری) و بربر (Berber (Tamazight)). باوجودیکه فرانسوی زبان رسمی نیست، اما 66% مردم بدان صحبت کرده میتواند و رول مهم دارد. رسم الخط: عربی و لاتینی.

دین و مذهب: اسلام (تسنن) 99% و سایر ادیان (مسیحی، یهود، شیعه مسلمان و بهایی) 1%

طرز حکومت: جمهوری پارلمانی. قانون اساسی جدید بتاريخ 27 جنوری 2014 نافذ شد. روز 25 جولای 2022 مردم به تعدیلاتی در قانون اساسی رای دادند، که توسط رییس جمهور پیشنهاد شده بود. بعد از تاریخ فوق مردم همین قانون اساسی را (جدید) خطاب میکنند.

رییس جمهور فعلی این کشور قیس سعید Kais Said (تولد: 22 فبروری 1958؛ وظیفه: 23 اکتوبر 2019) و نخست وزیر سارا زفرانی زنزری Sarra ZAAFRANI Zenzri (وظیفه: 21 مارچ 2025) میباشد.

رییس جمهور به رای مردم برای 5 سال انتخاب و دو دوره کار کرده میتواند. انتخابات قبلی ریاست جمهوری این کشور بتاريخ 6 اکتوبر 2024 صورت گرفته و انتخابات بعدی در سال 2029 دایر خواهد شد.

نخست وزیر توسط حزب اکثریت و یا ائتلاف حاکم رییس جمهور اعلان میگردد. وزرای کابینه به پیشنهاد نخست وزیر و رای اعتماد مجلس نماینده گان تعیین میگردند.

شورای ملی تونسسیا دو جرگه دارد: شورای ملی مناطق National Council of Regios که 77 عضو دارد که به اساس رای مردم برای 5 سال انتخاب میگردد و دوم مجلس نماینده گان Assembly of the Representative این کشور 161 عضو دارد که همه به اساس رای مردم برای 5 سال انتخاب میگردند. انتخابات شورای ملی مناطق

این کشور بتاريخ 19 اپریل 2024 صورت گرفته و انتخابات آینده در سال 2029 دایر خواهد شد و انتخابات مجلس نماینده گان این کشور بتاريخ 17 دسمبر 2022 صورت گرفته و انتخابات آینده در سال 2027 دایر خواهد شد. سن رای دهی در این کشور 18 سالگی و رای دهی عام میباشد.

نظام حقوقی تونس بر اساس قانون مدنی فرانسه و شریعت اسلام استوار است. محکمه تمیز Court of Cassation عالی ترین ارگان قضایی این کشور است، که یک رییس، گروپ معاونین و 27 قاضی دارد که 27 محکمه مدنی و 11 محکمه جنایی، جزایی، تجارتی، اداری، حسابتگیری، فامیلی و نظامی دارد. تونس بعد ازین یک محکمه قانون اساسی برای تفسیر و تعبیر مواد قانون اساسی و مطابقت سایر قوانین و فرامین ریاست جمهور بر اساس قانون اساسی کشور کار میکنند. تونس یک شبکه وسیع محاکم شهری و ولایتی دارد که به دعاوی مردم، دولت، اتباع خارجه و موسسات رسیده گی نموده، فیصله ها صادر میکنند.

احزاب سیاسی:

افیک تونس Afek Tunis (رهبر: فاضل عبدالکافی (Fadhel ABDELKEFI)،

حزب عمل Amal Party (رهبر: رضا بیلحاج (Ridha BELHAJ)،

حزب صدا تونس Call for Tunisia Party (رهبر: علی حفصی (Ali Hafsi)،

دموکراتیک فعلی Democratic Current (رهبر: غازی چواچی (Ghazi CHAOUACHI)،

حزب سبز تونس Green Tunisia Party (رهبر: عبدالقادر زیتونی (Abdelkader ZITOUNI).

گروه های فشار:

گروه 18 اکتوبر 18 October Group (رهبری گروهی)، اداره حقوق بشری تونس Tunisia League of Human Rights (رهبر: مختار ترفی (Mukhtar Trifi) و ده ها اتحادیه صنفی در کل کشور.

روز آزادی: 20 مارچ (1956 از فرانسه).

رخصتی ملی: روز آزادی، 20 مارچ.

عضویت در ملل متحد UN: 12 نومبر 1956

عضویت در مجامع جهانی:

ABEDA, AfDB, AFESD, AMF, AMU, AU, BSEC (observer), CAEU, CD, EBRD, FAO, G-11, G-77, IAEA, IBRD, ICAO, ICC (national committees), ICCT, ICRM, IDA, IDB, IFAD, IFC, IFRCs, IHO, ILO, IMF, IMO, IMSO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITSO, ITU, ITUC (NGOs), LAS, MIGA, MONUSCO, NAM, OAS (observer), OIC, OIF, OPCW, OSCE (partner), UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNOCI, UNWTO, UPU, WCO, WFTU (NGOs), WHO, WIPO, WMO, WTO.

بیرق ملی: زمین سرخ که درمیان آن یک دایره بزرگ سفید موقعیت دارد. در میان این دایره یک هلال و ستاره سرخ رنگ موقعیت دارد.

سرود ملی: سرود ملی این کشور (مدافعین کشور (Defenders of the Homeland) نام دارد، که شعر آنرا مصطفی صادق و موزیک آنرا محمد عبدالوهاب، در سال 1957 تنظیم نموده اند. این سرود در سال 1958 معطل، اما در سال 1987 باز تحت عنوان سرود ملی تونس نواخته شد. تنظیم کننده موسیقی این سرود ملی، استاد محمد عبدالوهاب، سرود ملی کشور امارات متحده عربی را نیز کمپوز نموده است. نشان ملی: هلال احمر و ستاره سرخ.